

Mark en Marlies zijn 20 jaar getrouwd en hebben twee kinderen. Marlies heeft Mark te kennen gegeven dat zij wenst te gaan scheiden, iets dat Mark totaal niet heeft zien aankomen. Mark is boos en wil niet met Marlies praten, terwijl er toch afspraken gemaakt moeten worden over de woning, eventuele alimentatie en het hoofdverblijf van de kinderen. Marlies hoopt dat zij en Mark er toch goed uitkomen en heeft geen zin in een lange echtscheidingsprocedure die veel geld kost en daarnaast ook veel spanning geeft voor de kinderen. Marlies stelt mediation voor.

Onze maatschappij wordt harder en conflicten worden steeds vaker “uitgevochten” bij een rechter. Bij een rechter worden partijen tegenwoordig, zelfs al voor de zitting, geconfronteerd met mediation. Maar wat is mediation nu eigenlijk?

Mediation is het gezamenlijk oplossen van een geschil, met behulp van een neutrale, vakbekwame conflictbemiddelaar. Mediation gaat er van uit dat voor bijna ieder geschil een oplossing kan worden gevonden die acceptabel is voor alle partijen. Echter, door de emoties zien partijen deze oplossing vaak niet. Het hoofddoel is dan ook partijen zelf een oplossing te laten vinden voor hun conflicten zodat zij, ofwel weer met elkaar door een deur kunnen, ofwel op een ‘prettige’ manier afscheid van elkaar kunnen nemen, zonder dat een partij met de nodige vraagtekens achterblijft, of het idee heeft dat hij heeft verloren. De twee hoofdregels bij mediation zijn vrijwilligheid en vertrouwelijkheid. Partijen kunnen niet verplicht worden deel te nemen aan een bijeenkomst, en hetgeen besproken wordt, is vertrouwelijk. Partijen moeten derhalve het gevoel hebben in alle openheid te kunnen spreken.

Het is niet te zeggen hoeveel bijeenkomsten er nodig zijn om partijen op een lijn te krijgen, dit verschilt per conflict. Onderzoek geeft aan dat 60% tot 70% van mediations tot volledige overeenstemming leidt. Waar over gesproken gaat worden bepalen partijen zelf. Wel geeft de mediator partijen een handreiking wanneer zij over een essentieel punt nog niet gesproken hebben.

Bij een echtscheiding resulteert de overeenstemming uiteindelijk in het opstellen van een overeenkomst (convenant). Tezamen met een verzoekschrift tot echtscheiding wordt dit convenant naar de Rechtbank gestuurd, waarna dit stuk vaak zonder verdere problemen wordt bekrachtigd. Na inschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand is de echtscheiding een feit. Door de beschikking van de Rechtbank heeft het convenant executoriale werking, hetgeen inhoudt dat een aantal onderwerpen dat in het convenant geregeld is, zonder verdere tussenkomst van een rechter afgedwongen kan worden. In het geval van Mark en Marlies kunnen bijvoorbeeld afspraken zijn gemaakt over wie er in het huis blijft wonen, hoe de inboedel wordt verdeeld, wat er gebeurt met spaargeld en pensioenen, maar ook over minder afdwingbare zaken als co-ouderschap / omgangsregeling, etc. Omdat er wordt gewerkt aan een oplossing zonder een gang naar de Rechter kan dat veel rust opleveren bij zowel kinderen als ouders, en vindt naleving veelal beter plaats.

Niet alleen personen- en familierechtzaken lenen zich bij uitstek voor mediation, alhoewel het wel de grootste groep vormt, maar ook in arbeidszaken, burenruzies, bestuursrecht en conflicten met de

Belastingdienst wordt vaak een beroep gedaan op een mediator. De afspraken die hier worden gemaakt, worden opgenomen in een vaststellingsovereenkomst. Deze vaststellingsovereenkomst kan, wanneer er nog geen procedure aanhangig is, eventueel in een akte worden vastgelegd bij een notaris. Deze akte heeft dan dezelfde rechtskracht als een vonnis van een rechter. Wanneer er al een procedure aanhangig is gemaakt kan de vaststellingsovereenkomst worden overgelegd aan de rechter zodat deze de uitkomst kan opnemen in een vonnis.

De voordelen van mediation zijn dus legio en daarbij komt nog dat er veel sneller afspraken kunnen worden gemaakt dan bij een procedure. Tegenwoordig duurt het al maanden voordat een 'gewone personen- en familierechtzaak' mondeling wordt behandeld. Daarnaast speelt dat de kosten beperkter kunnen blijven dan bij een vervelende en langdurige procedure terwijl partijen de kosten van de mediator / advocaat ook nog eens samen delen. Ook voor mensen die in aanmerking komen voor gefinancierde rechtsbijstand is mediation een optie. Mediation vergt wel een actieve houding van partijen, maar geeft dan ook ruimte voor creatieve oplossingen, mits binnen de wettelijke kaders. Met andere woorden, mediation heeft de toekomst!